

Kouvolan omistajaohjauksen tuloksellisuuden arvioinnin loppuraportti

8382/00.03.00.00/2024

Kaupunginhallitus 02.06.2025 § 132

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Yhteenveto

BDO Oy on arvioinut Kouvolan kaupunkikonsernin omistajaohjauksen tuloksellisuutta valtuustokaudelta 2021-2025. Arviointinäkökulmina ovat menettelytavat, riskienhallinta ja kaupunkikonsernin kokonaisuus. Arviointi on tehty analysoimalla kaupungin sääntöjä, ohjeita, päätöksenteon dokumentaatiota ja muuta kaupungin dokumentaatiota sekä haastatteleamalla kaupunginjohtajaa, apulaiskaupunginjohtajaa, kaupunginhallituksen puheenjohtajaa, neljän tytäryhtiön toimitusjohtajaa ja yhtä talousjohtajaa sekä yhtä tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajaa. Raportissa BDO Oy esittää huomioita ja suosituksia muun muassa tytäryhtiöille asetettuihin tavoitteisiin, konserniohjeeseen, omistajapolitiittiseen ohjelmaan, HHJ-kurssiin, salassapitosopimuksiin ja tytäryhtiöiden riskienhallintaan.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Kouvolan kaupungin hallintosäännön 19 §:n mukaan kaupunginhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin vähintään kerran valtuustokaudessa.

Oheismateriaalina on BDO Oy:n Omistajaohjauksen tuloksellisuuden arviointi raportti 25.5.2025.

Lisätietoja: kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva, puh. 020 615 7124, karoliina.kanerva(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi BDO Oy:n Omistajaohjauksen tuloksellisuuden arvioinnin sekä saadun arviointiraportin.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Omistajaohjauksen tuloksellisuuden arvioinnin raportissa 25.5.2025 BDO Oy on esittänyt huomioita tavoitteiden asetannasta sekä tavoitteiden toteutumisesta ja suosituksia.

- Tytäryhtiöille talousarviossa asetetut tavoitteet kohdassa BDO toteaa, että kaupungin tytäryhtiöille on asetettu tavoitteita talousarvioissa 2021-2024. Yhtiöille asetettujen tavoitteiden voidaan katsoa olevan johdettu kaupunkistrategiasta ja strategiassa esitetyistä yhteisistä tavoitteista. Yhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu yhtiöittäin tarkastetussa olleilla tilinpäätöksillä 2021-2024. Joidenkin sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ei tilinpäätöstietojen perusteella voi todeta. BDO suosittelee kehittämään toiminnallisten tavoitteiden mittareita ja tavoitteen toteutumisten raportointitapaa, jotta toteutumisesta saadaan tuotettua selkeämpää tietoa.
- Omistajaohjauksen menettelytapojen näkökulman arviossa BDO toteaa, että Kouvolan kaupungin konserniohje sekä hyvä hallinto- ja johtamistapa on hyväksytty asianmukaisesti tytäryhteisöiden hallituksissa/yhtiökokouksissa. BDO:n suosituksen mukaan konserniohjeen periaatteita tulee soveltuvien osin noudattaa myös Kouvolan kaupungin kuntayhtymien ohjaukseen.
- Omistajaohjauksen menettelytapojen arviossa BDO toteaa, että operatiivisen omistajaohjauksen ja tytäryhtiöiden välinen vuoropuhelu on aktiivista ja säännöllistä. Tiedonkulun parantamiseksi myös poliittisen omistajaohjauksen on hyvä saada tarpeen mukaan tietoa tytäryhtiöiden hallitusten kokouksissa käytävistä asioista.
- Tytäryhtiöissä tunnistetaan koulutuksen tarpeellisuus hallituksen vaihtuessa. BDO suosittelee, että kaikille hallitukseen valituille tulisi järjestää yhtenäinen koulutus osakeyhtiöhallitustyöskentelystä omistajan näkökulmasta vaaditun HHJ-koulutuksen lisäksi. BDO toteaa, että asiantunteva ja toimiva hallitus on yhtiön etu ja samalla myös koko kaupunkikonsernin etu. Suosituksena on, että sellaisissa hallitusjäsenvalinnoissa, joissa HHJ-kurssi ei ole suoritettuna, hallituspaikkavalinta olisi ehdollinen ja kurssin suorittamiseen

annettaisiin määräaika. Lisäksi BDO suosittelee HHJ-tutkintovaatimusta edellytyksenä hallitusjäsenyydelle strategisesti merkittävimmissä tytäryhtiöissä.

- Haastatteluaineiston perusteella BDO toteaa, että useimmat kaupunkikonsernin tytäryhtiöt ovat kokeneet merkittävänä riskinä yhtiöiden hallitusten kokouksissa käsiteltävien asioiden päätyvän ulkopuolisille. BDO suosittelee, että tytäryhtiöt allekirjoittavat hallitusten jäsenillä sellaiset salassapitosopimukset, joissa on selvästi määriteltynä salassapitorikkomusten seuraukset, kuten esim. riittävän suuri taloudellinen korvaus. Salassapitovelvollisuus koskee kaikkia tytäryhtiön ja omistajan edustajia roolista riippumatta.
- Omistajaohjauksen riskienhallinnan osalta BDO toteaa raportissaan, että tilinpäätösaineiston perusteella tytäryhtiöiden keskeisimmistä riskeistä ja niiden toteutumista on raportoitu kattavasti. Tytäryhtiöt raportoivat sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta säännöllisesti.

Oheismateriaalina on BDO Oy:n Omistajaohjauksen tuloksellisuuden arviointi raportti 25.5.2025.

Lisätietoja: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi ja kehittämisspäällikkö Karoliina Kanerva, puh. 020 615 7124, karoliina.kanerva(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kouvolan kaupunkikonsernin omistajaohjauksen tuloksellisuuden kehittämiseksi kaupunginhallitus päättää ohjeistaa elinvoima- ja työllisyysjaostoa seuraavasti:

- Tytäryhtiöille talousarviovaiheessa asetettavien tavoitteiden asetantaa ja mittareiden seurattavuutta kehitetään edelleen. Elinvoima- ja työllisyysjaostossa käydään keskustelu yhtiöiden tavoitteista. Tavoitekeskustelu käydään myös kuntayhtymä Kymenlaakson Liiton kanssa.
- Tytäryhtiöiden tulee toteuttaa EKD-analyysi (elinvoiman kehittäminen datalla -analyysi) vähintään kerran vuodessa työllisyyspalveluiden kanssa.
- Kaupungin konserniohje sekä hyvä hallinto- ja johtamistapa ohjetta päivitetään valtuustokausittain Kouvola-konsernin muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Seuraava päivitys tehdään vuoden 2026 loppuun mennessä. Jatkossa konserniohjeessa huomioidaan myös kuntayhtymä Kymenlaakson Liitto.
- Strategiset tytäryhtiökysymykset käsitellään kaupunginhallituksessa. Keskeisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajia kuullaan kaupunginhallituksessa vuosittain

syksyllä talousarvion käsittelyn yhteydessä. Jatkossa tytäryhtiöitä kuullaan kaupunginhallituksessa myös keväällä. Elinvoima- ja työllisyysjaostossa kuullaan tytäryhtiöiden ja näiden tytäryhtiöiden ajankohtaisia asioita vuoden aikana. Konserniohjeen mukaisesti vuosittain järjestetään kaupunginhallituksen- ja valtuuston tiedon lisäämiseksi konsernipäivä, jossa keskeiset tytäryhtiöt ja näiden tytäryhtiöt esittelevät muun muassa ajankohtaisia asioita ja yleisiä strategisia linjauksia.

- Konserniohjeen mukaan yhtiöiden hallitukseen valituille jäsenille yhtiön tulee järjestää tarvittaessa koulutusta. Lisäksi tytäryhtiön hallituksen jäsenen tulee osallistua kauppakamarin järjestämälle HHJ-hallituskurssille hallitukseen valintansa jälkeen, mikäli HHJ-kurssia ei ole aiemmin suoritettuna. HHJ-koulutuksen lisäksi keskeisten tytäryhtiöiden hallitusjäsenien tulee suorittaa HHJ-tutkinto. Elinvoima- ja työllisyysjaosto tarkastelee HHJ-kurssi ja -tutkintovaatimusten täyttämistä syyskuussa 2026. Elinvoima- ja työllisyysjaoston jäsenien sekä varajäsenien tulee suorittaa HHJ-hallituskurssi vuoden 2026 loppuun mennessä. Konsernikoulutusosio sisältyy kaikille valtuutetuille järjestettävään kaupungin omaan koulutuspäivään syyskuussa 2025. Kaupunginhallitus 06.09.2021 § 308 on edellisellä kaudellaan päättänyt, että kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet voivat suorittaa HHJ-kurssin. Aiemman päätöksen mukaisesti kurssin suorittamista suositellaan siten myös valtuustokaudella 2025-2029.
- Elinvoima- ja työllisyysjaoston jäsenten ja varajäsenten tulee allekirjoittaa salassapitosopimus.

Kaupunginhallituksen päätös: